

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

7/21634
SK 160

Sayı : 94595215/610 4303
Konu : Soru Önergesi (7/21634)

29.5/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 25/04/2013 tarihli ve 43452547-120.07-120303 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Antalya Milletvekili Sayın Mehmet GÜNAL tarafından tevcih edilen 7/21634 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (2 sayfa).

Antalya Milletvekili Doç. Dr. Mehmet GÜNAL'ın 7/21634 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap:

1-7) Ülkemizde telif haklarının korunması konusu ilgisi nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanlığına sorulmuş olup alınan cevapta “ telif haklarının 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile koruma altına alınmış olup, Kanunun amacının, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmek” olduğu belirtilmiştir.

Anılan Bakanlıktan alınan cevabın devamında “5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’na göre eserler üzerinde, eseri meydana getiren eser sahipleri ile bağlantılı hak sahibi olan icracı sanatçılar, fonogram yapımcıları, film yapımcıları ve radyo ve televizyon kuruluşları manevi ve mali haklara sahip olduğu; bu çerçevede eser sahipleri ve bağlantılı hak sahipleri meydana getirdikleri eserlerin kullanımı ve iletimi hakkında münhasıran hak takibi yapabilecekleri gibi verecekleri yetki belgesi ile söz konusu hak takibini meslek birlikleri aracılığıyla da yaptırabilecekleri” belirtilmiştir.

Yine, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kurulan meslek birlikleri, üyelerinin ortak çıkarlarını korumak, Kanun ile tanınmış hakların idaresi ve takibi ile alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir. 5846 sayılı Kanunun 42/A maddesinde meslek birliklerinin yükümlülükleri sayılmış olup bu maddenin üçüncü bendi gereğince meslek birlikleri, üyelerinin haklarının idaresine ilişkin faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri, dağıtım plânlarına uygun olarak hak sahiplerine dağıtmakla yükümlüdürler.

Bu bağlamda 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun umuma açık mahallerde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanılması ve/veya iletilmesine ilişkin esaslar başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrası “Girişi ücretli veya ücretsiz umuma açık mahaller; eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletimine ilişkin 52 nci maddeye uygun sözleşme yaparak hak sahiplerinden veya üyesi oldukları meslek birliklerinden izin alır ve sözleşmelerde yazılı malî hak ödemelerini bu madde hükümlerine göre yaparlar” hükmünü amirdir. Söz konusu hüküm gereğince eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların her ne suretle olursa olsun umuma açık mahallerde kullanılması veya umuma iletilmesi halinde, bunları kullananlar, eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar üzerinde hak sahibi olan eser sahipleri, icracı sanatçılar fonogram yapımcıları, film yapımcıları ve radyo televizyon kuruluşları veya bunların üyesi oldukları meslek birlikleriyle bu kullanımlara ilişkin sözleşme yapmak ve bedel ödemekle yükümlüdürler.

Her bir meslek birliği hak takibi yapmak amacıyla üyelerinden aldıkları yetki belgeleri ile hareket etmekte ve bu çerçevede belirli bir repertuarı temsil etmektedirler. Kanunun 41 inci maddesi uyarınca meslek birlikleri, repertuarlarında bulunan eserlerin lisanslama bedellerine ilişkin, faaliyet gösterdikleri sektörlerde; yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımından veya iletiminden kaynaklanan ödemelere

ilişkin yıllık olarak belirlenen tarifeler tespit edilmekte ve bu tarifeler her takvim yılının dokuzuncu ayında kullanıcıları temsil eden ve kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bildirilmekte ve kamuoyuna duyurulmaktadır. Onuncu ayda tarifeler üzerinde uzlaşma sağlanamaması ve sözleşme yapılamaması halinde, en geç bu ayın sonuna kadar, meslek birlikleri veya kullanıcıları temsil eden meslek kuruluşları tarafından bu tarifelerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca oluşturulacak uzlaştırma komisyonunda müzakere edilmesi talep edilebilir. Meslek birliklerince belirlenen tarifeler üzerinden sözleşmenin yapılmaması halinde, taraflar yargı yoluna başvurabilmektedirler.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca, hak sahiplerinden izin almaksızın müzik kullanımı ve iletimi yapan işyeri ve işletmeler hakkında hak sahiplerinin şikâyeti üzerine cezai ve hukuki işlemler yapılması, Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması ve/veya bu işletmelere karşı tazminat davası açılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca yukarıda bahsedilen hukuki sürece ek olarak söz konusu işyeri veya işletmeler ile meslek birlikleri arasında uzlaşma yoluna gidilmesi ve bu çerçevede eserin kullanımı veya iletimine ilişkin bir bedel belirlenerek taraflar arasında sözleşme yapılması mümkündür. Tarafların uzlaşmaya varması neticesinde hak sahiplerine ödenen bedelin cezai niteliği söz konusu değildir. Zira taraflar arasındaki ilişki lisanslama sözleşmesi niteliğinde olup; alınan bedel eser ve bağlantılı hak sahiplerinin eserinin kullanımına ilişkindir. Toplanan bedeller üzerinden devletin herhangi bir pay alması söz konusu değildir.

Bununla birlikte, meslek birliklerinin umumi mahallerde yürüttükleri lisanslama çalışmalarında bir takım sorunlar ortaya çıktığı ve günün değişen koşulları ve gereksinimleri karşısında meri mevzuatta birtakım değişikliklerin yapılması gerektiği göz önüne alınarak mevcut uygulamada ortaya çıkan sorunların çözümlenmesi amacıyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlar, kullanıcıları temsil eden meslek örgütleri ile meslek birliklerinin görüşleri alınarak hazırlanan "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı"nda meslek birliklerinin etkin ve şeffaf işleyişinin temin edilmesi ve kullanıcıların lisanslanmasına yönelik sorunların çözüme kavuşturulması amaçlarıyla yeni düzenlemeler öngörülmüştür.

Söz konusu Kanun Taslağında tarife bedellerinin görüşülüp karara bağlanması amacıyla Telif Hakem Kurulu oluşturulması öngörülmüş olup; tarifelerin uluslararası uygulamalar ile ülkemiz ekonomik koşullarına uygunluğunun denetlenerek kesin şekilde karara bağlanmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Kanun Taslağı ile ayrıca; umuma açık mahal işletmecilerinin uyarı olmaksızın ceza ve hukuk davalarıyla karşı karşıya kalmalarının önlenmesi ve yasal kullanım konusunda bilgilendirilmelerinin sağlanması amacıyla bir sertifikasyon sistemi oluşturulması planlanmaktadır.